

РЕШЕНИЕ

№ 16109

гр. София, 27.04.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 46 състав, в публично заседание на 02.12.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мариана Маркова

при участието на секретаря Паола Георгиева и при участието на прокурора Радослав Стоев, като разгледа дело номер **11233** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Предявен е иск с правно основание чл. 122, ал.3 ЗДСл по реда на чл. 203 – 207 АПК.

Делото е образувано по искова молба от А. Б. Ч., от [населено място], [улица], [жилищен адрес] срещу Държавен фонд „Земеделие“, с искане за заплащане на обезщетение по чл. 122, ал. 3 ЗДСл в размер на 23 500 лева, представяща обезщетение за недопускането ѝ да изпълнява служебните си задължения за периода от 05.02.2021 г. (датата на подаване на заявлението за възстановяване) до 14.12.2021 г. (датата, на която е възстановена на предишната длъжност), както и сумата от 8 398 лева, представляваща обезщетение за забава за периода от 25.11.2021 г. (датата на влизане в сила на решението на ВАС) до предявяне на иска, ведно със законната лихва върху главницата от завеждане на делото до окончателното плащане.

При условията на евентуалност е предявен иск с правно основание чл.121, ал.1, т.3 вр. чл.104, ал.1 ЗДСл за сумата от 14 100 лева, представляваща обезщетение за времето, пред което не е била на работа, поради незаконното уволнение за период от 6 месеца – от 10.02.2021 г. до 10.08.2021 г., както и за сумата от 5039 лева, представляваща обезщетение за забава за периода от 25.11.2021 г. (датата на влизане в сила на решението на ВАС) до предявяне на иска, ведно със законната лихва от завеждане на делото до окончателното плащане.

В исковата молба се твърди, че със заповед № 1627/29.07.2019 г. на изпълнителния директор на Държавен фонд „Земеделие“ е прекратено служебното правоотношение на А. Б. Ч. от длъжността „старши експерт“ в отдел „Оторизация на плащанията по частни проекти“, дирекция „Оторизация на плащанията по прилагане на мерки за развитие на селските райони“, на основание чл. 106, ал.1, т. 2 от ЗДСл и чл. 108 от ЗДСл, поради съкращаване на щата. Заповедта е отменена като незаконосъобразна с решение № 462/23.01.2020 г., постановено по адм. дело № 9361/2019 г. на

АССГ, потвърдено с решение № 915/25. 01. 2021 г. по адм. дело № 7570/2020 г. на ВАС.

На 05. 02. 2021 г., в срока по чл. 122, ал.1 от ЗДСл, ищцата се явила в Държавен фонд „Земеделие“, за да заеме длъжността, която изпълнявала преди уволнението, за което подала заявление с вх. № 02-6500/2419#27/05.02.2021 г. На 25.02.2021 г. ищцата отишла да провери кога ще я допуснат до работа и тогава ѝ било връчено ксерокопие на заповед № 35/09. 02. 2021 г. за прекратяване на служебното ѝ правоотношение на основание чл.103, ал.1, т.3 ЗДСл., тъй като не се явила да заеме предишната си длъжност в двуседмичен срок от влизането в сила на съдебното решение. Заповедта е отменена като незаконосъобразна с решение № 3634/04.06.2021 г., постановено по адм. дело № 2549/2021 г. на АССГ, потвърдено с решение № 12071/25. 11. 2021 г. по адм. дело № 8418/2020 г. на ВАС. След отмяната на заповедта и подадено от ищцата заявление на 09.12.2021 г. била издадена заповед № 1977 на изпълнителния директор на ДФЗ, с която била възстановена и допусната до работа, считано от 14.12.2021 г.

По евентуално предявения иск с правно основание чл.121, ал.1, т.3 вр. чл.104, ал.1 ЗДСл ищцата заявява, че за времето от 10.02.2021 г. до 10.08.2021 г. ищцата не е работила по служебно или трудово правоотношение.

Във връзка с претендираните размери на обезщетенията ищцата заявява, че в нито една от заповедите за възстановяване на длъжността не е посочен размер на основната ѝ заплата. Последната ѝ основна заплата преди уволнението била определена със заповед № 409/31.07.2012 г. в размер на 1313 лева. До 2015 г. включително заплатите в ДФ „Земеделие“ не са били увеличавани. Но от 2016 г. до 2021 г. вследствие на плановата индексация на заплатите на държавните служители, заплатите в ДФЗ са били увеличавани шест пъти като със съответни заповеди са били актуализирани с по около 10 %. Така се оказва, че към момента на признаване на уволнението ѝ за незаконно (25.11.2021 г.), последната определена заплата преди прекратяване на служебното правоотношение на ищцата е от 01.08.2012 г., което е два пъти по-нисък размер от възнагажденията на другите старши експерти при сходни показатели за определяне размера на основаната заплата: образование, квалификация и професионален опит.

При тези съображения моли предявените искове да бъдат уважени в претендираните размери.

В хода на съдебното производство доводите се поддържат от адв. И. Ч., упълномощена по чл. 38, ал.1, т.3, пр. 1 от Закона за адвокатурата. Направено е искане за присъждане на разноски по списък. Представени са писмени бележки.

Ответникът – Държавен фонд „Земеделие“, чрез юрисконсулт М., оспорва предявените искове по основание и по размер. Поддържа че по претенцията по чл.122, ал.3 ЗДСл периодът е прекъснат с издаването на заповед № 35/09. 02. 2021 г., с която служебното правоотношение на ищцата е прекратено от 09.02.2021 г. Изтъква, че същата не се е явила на работа в периода от 05.02.2021 г. до 09.02.2021 г., за което били съставени протоколи. Прави възражение за прекомерност на адвокатското възнагаждение.

СГП се представлява от прокурор С., който изразява становище за основателност на исковете.

Административен съд София - град, като обсъди доказателствата по делото, и взе предвид доводите и възраженията на страните, от фактическа и правна страна приема за установено следното:

Със заповед № 1627/29. 07. 2019 г. на изпълнителния директор на Държавен фонд „Земеделие“ е прекратено служебното правоотношение на А. Б. Ч. от длъжността „старши експерт“ в отдел „Оторизация на плащанията по частни проекти“, дирекция „Оторизация на плащанията по прилагане на мерки за развитие на селските райони“, на основание чл. 106, ал.1, т. 2 от ЗДСл и чл. 108 от ЗДСл, поради съкращаване на щата.

Заповедта е отменена като незаконосъобразна с решение № 462/23.01.2020 г., постановено по адм.

дело № 9361/2019 г. на АССГ, влязло в сила на 25. 01. 2021 г., потвърдено с решение № 915/25. 01. 2021 г. по адм. дело № 7570/2020 г. на ВАС.

На 05. 02. 2021 г. А. Б. Ч. подава в Държавен фонд „Земеделие“ заявление с вх. № 02-6500/2419#27/05.02.2021 г., в което изразила желание да заеме длъжността, която изпълнявала преди незаконното уволнение.

От ответната страна са представени 11 броя протоколи, изготвени в периода 26.01.2021 г. – 09.02.2021 г. от служители на ответника, в които е отразено, че ищцата не се явила на работа на всяка от посочените дати, както и копие от книга на посетители на ДФЗ. Във връзка със заявеното от ищцата оспорване, съдът на първо място приема, че ответникът е този, който извлича за себе си благоприятни правни последици от обсъжданите документи, но той не е представил убедителни доказателства, които да установяват датата на съставянето им, нито верността на изявленията в тях. Съпоставено с домогването на ответника посредством тези документи да докаже отрицателен факт и без те да са подкрепени с други доказателства, това е достатъчно да разколебае достоверността им и да породи обосновано предположение, че са били съставени, за да бъдат използвани в процеса с цел установяването на изгодни за страната факти.

Със заповед № 35/09. 02. 2021 г. на изпълнителния директор на Държавен фонд „Земеделие“ е прекратено служебното правоотношение с ищцата, считано от 09. 02. 2021 г., на основание чл.103, ал.1, т.3 ЗДСл., тъй като не се явила да заеме предишната си длъжност в двуседмичен срок от влизането в сила на съдебното решение.

Заповедта е отменена като незаконосъобразна с решение № 3634/04.06.2021 г., постановено по адм. дело № 2549/2021 г. на АССГ, потвърдено с решение № 12071/25. 11. 2021 г. по адм. дело № 8418/2020 г. на ВАС.

На 07.12.2021 г. А. Б. Ч. се явила в Държавен фонд „Земеделие“ да заеме длъжността, която изпълнявала преди незаконното уволнение и подава заявление с вх. № 02-6500/2419#10/07.12.2021 г.

Със заповед № 1977/ 09.12.2021 г. на изпълнителния директор на ДФЗ ищцата била възстановена и допусната до работа, считано от 14.12.2021 г. В заповедта за възстановяване на длъжността не е посочен размер на основната ѝ заплата.

За периода от 10.02.2021 г. до 10.08.2021 г. А. Б. Ч. не е работила по трудово или служебно правоотношение.

Размерът на основната заплата на ищцата към датата на прекратяване на служебното ѝ правоотношение със заповедта от 29. 07. 2019 г. е 1313 лева.

С решение № 3066/09.05.2024 г., постановено по адм. дело № 708/2024 г. на АССГ, потвърдено с решение № 425/16. 01. 2025 г. по адм. дело № 6233/2024 г. на ВАС, е отменена заповед № 1992/14.12.2023 г. на изпълнителния директор на ДФЗ, с която е определена основна заплата на ищцата в нарушение на чл. 67, ал. 4 от ЗДСл и административната преписка е върната за постановяване на акт за определяне на индивидуалното ѝ възнаграждение.

С решение № 5108/13.02.2025 г., постановено по адм. дело № 6430/2023 г. на АССГ, е отменена заповед № 321/01.06.2023 г. на изпълнителния директор на ДФЗ, с която е определена основна заплата на ищцата в нарушение на чл. 67, ал. 4 от ЗДСл и административната преписка е върната за постановяване на акт за определяне на индивидуалното ѝ възнаграждение.

Представени са заповеди на изпълнителния директор на ДФЗ за определяне на индивидуалните основни месечни заплати на служителите в ДФЗ в сила от 01.06.2016 г., 01.06.2017 г., 02.04.2018 г., 01.01.2019 г., 01.01.2020 г., 01.01.2021 г.

По е изслушано и прието заключение на съдебно-икономическа експертиза, изготвено от вещото лице И. Т. Б.. Съгласно заключението от 01.08.2012 г. служителите в Дирекция „Оторизация на

плащанията по ПМРСР“ са назначени на служба без промяна на индивидуалните заплати. При преминаване към нова структура на отделите в дирекцията – от пет към три отдела, считано от 12.01.2015 г., няма промени в индивидуалните заплати на служителите до 01.06.2016 г. Средният процент на увеличение на индивидуалните основни месечни заплати на служителите в дирекцията за периода 2016-2021 г. съгласно приложение 2 към заповедите за определяне на индивидуалните основни месечни заплати по години е както следва: 2016 г. – 9,8 %; 2017 г. – 10,12 %; 2018 г. – 10,20 %; 2019 г. – 12,14 %; 2020 г. – 11,24 %; 2021 г. – 11,18 %. При начална основна месечна заплата на ищцата от 1313 лв. към 2016 г. след изчисляване със средния процент на увеличение на индивидуалните основни месечни заплати на служителите в дирекцията, размерът на основната месечна заплата на ищцата би следвало да бъде 2427 лв. от 01.01.2021 г. и към 25.11.2021 г. (датата на влизане в сила на решението на ВАС). Към 25.11.2025 г. според действащото тогава поименно разписание на длъжностите, средната заплата за длъжността „старши експерт“ с трета и четвърта степен на основната заплата в отдел „Оторизация на плащанията по частни проекти“ е 2349.94 лв. Актуализираната основна месечна заплата на ищцата към 25.11.2021 г. (датата на влизане в сила на съдебното решение на ВАС), изчислена на база средната основна месечна заплата за длъжността „старши експерт“ с трета и четвърта степен на основната заплата в отдел „Оторизация на плащанията по частни проекти“ е 2350 лева. Обезщетението за недопускане на работа за периода от 05.02.2021 г. до 14.12.2021 г. изчислено върху 2350 лева основна месечна заплата, възлиза на 24 087.50 лева. Мораторната лихва за периода от 05.02.2021 г. до 14.11.2021 г. е в размер на 10 577.22 лева. Размерът на обезщетението по чл.104, ал.1 ЗДСл за период от 6 месеца 14 100 лв. Лихвата за периода от 25.01.2021 г. до 14.11.2024 г. е в размер на 6234.63 лева.

При изслушването си в съдебно заседание вещото лице допълва, че за периода от 25.11.2021 г. (датата на влизане в сила на решението на ВАС) до 14.11.2024 г. размерът на мораторната лихва върху сумата 24 087.50 лева възлиза на 8616.77 лв. За същия период лихвата върху сумата от 14 100 лева възлиза на 5043.96 лева.

Съдът кредитира заключението на съдебно-икономическата експертиза, тъй като същото е обосновано, компетентно и основано на доказателствата по делото.

От правна страна исквете са допустими, а разгледани по същество са основателни.

Предявеният главен иск е с правно основание чл. 122, ал. 3 ЗДСл и същият е процесуално допустим, предявен срещу юридическото лице - ДФЗ, представлявано от административният орган, от чийто незаконосъобразен административен акт, действие или бездействие се твърди да са претърпени вредите.

По силата на чл. 122, ал. 3 ЗДСл когато възстановен държавен служител не бъде допуснат да изпълнява съответната длъжност, той има право и на обезщетение в размер на основната му заплата от деня на явяването му на работа до действителното му допускане да изпълнява служебните си задължения. Този вид обезщетение има санкционен характер. В нормата не е предвидено нито ограничаване на обезщетението за част от периода на недопускане, както е в разпоредбата на чл. 104, ал. 1 ЗДСл по отношение периода на незаемане на длъжността, нито приспадане от дължимото обезщетение на получено възнаграждение за друга работа през същия период или при получаване обезщетение, поради регистрация в Регионална служба по заетостта за същия период. Липсва възможност за прилагане по аналогия на чл. 104 ЗДСл поради изричната норма на чл. 122, ал. 3 ЗДСл. Разликата между двата вида обезщетения е свързана със значително по-високата противоправност на недопускането до работа на държавен служител, който е бил с прекратено служебно правоотношение, но прекратяването е отменено с влязло в сила съдебно решение, поради неизпълнението на задължителното за администрацията съдебно решение.

Именно за това предвиденото с нормата на чл. 122, ал. 3 ЗДСл има санкционен характер и по това се различава, респ. не може да бъде сравнено с обезщетението по чл. 104, ал. 1 ЗДСл, чиято цел е да репатрира вреди от незаконосъобразен административен акт в определени граници.

Обезщетението по чл.122, ал.3 ЗДСл е свързано с установяване предпоставките по чл. 122, ал. 1 ЗДСл, които са наличие на отменена заповед за прекратяване на служебното правоотношение от органа по назначаването или от съда и явяване държавния служител в съответната администрация в двуседмичен срок от влизане в сила на административния акт или на съдебното решение. Тълкуването на чл. 122, ал. 1 ЗДСл налага извод, че фактическият състав на възстановяването включва влязъл в сила съдебен акт за отмяна на акта за прекратяване на служебното правоотношение и явяване на работа на служителя в съответната администрация в определен срок. Посоченият в разпоредбата на чл. 122, ал. 1 от ЗДСл. двуседмичен срок касае правото на възстановяване на длъжност на държавния служител на предишната длъжност, след изтичането на който и при неявяването му в този срок в съответната администрация, това право се преклудира. Този срок изобщо не касае органа по назначаването и задължението му за възстановяване на служителя на предишната длъжност при подадено своевременно заявление и явяване да заеме длъжността. Нормата е с императивен характер и при осъществяването на тези факти по смисъла на закона за органа по назначаването възниква задължение да допусне служителя да изпълнява длъжността, на която е възстановен. В този смисъл е и тълкуването, дадено с Тълкувателно постановление № 2 от 19.05.2015 г. на Върховния касационен съд по тълк. дело № 2/2014 г. на ОСГК и Първа и Втора колегии на ВАС.

Безспорно е установено по делото, че ищцата А. Б. Ч. се е явила на работа при ответника на 05.02.2021 г., като е депозирала изрично заявление за възстановяване на длъжността, заемана преди прекратяване на служебното и правоотношение с влязъл в сила съдебен акт, т.е в предвидения срок от влизане в сила на решение № 915/25.01.2021 г. по адм.д. № 757/2021 г. на ВАС (25.01.2021 г.). Ищцата е следвало да бъде възстановена на работа на следващия работен ден – 08.02.2021 г. Вместо това едва със заповед № 1977 от 09.12.2021 г., тя е била възстановена, считано от 14.12.2021 г. Изводът, че през периода от първото заявление за възстановяване на работа до връчването на заповедта за възстановяването, ищцата не е била допускана до работа, не се опровергава от представените от ответника писмени документи, чието оспорване от ищцата съдът приема за успешно с оглед гореизложените аргументи относно несъответствието им с обективната действителност. В тази връзка се споделят доводите на ищцата за неправдоподобност и липса на житейска логика в действията на съставителите им, които в продължение на 11 работни дни са били ангажирани единствено в очакване тя да се яви на работа в помещение, което не нито е тяхното, нито е било нейно работно място, за да удостоверят неявяването ѝ.

Следователно ищцата има право на обезщетение по чл. 122, ал. 3 ЗДСл., като размерът се определя въз основа заплатата ѝ към момента на явяването ѝ да бъде възстановена на длъжността – 05.02.2021 г. Със заключението на съдебно-икономическата експертиза се доказва и размерът на претендираното обезщетение. Базата за изчисляване на обезщетението е размерът на основната заплата за длъжността, на която е възстановена ищцата, който е 2350 лв. към деня на явяване за възстановяване. Общият размер на обезщетението за исковия период от 05.02.2021 г. до 14.12.2021 г. възлиза на 24 087.50 лв. Доколкото претендираната от ищцата сума по главния иск е в размер на 23 500 лева, е дължимо пълно уважаване на исковата претенция.

Предвид основателността на първоначалния иск, основателен се явява и акцесорният иск за обезщетение за забава в размер на 8 398 лв. за периода 05.02.2021 г. до 14.12.2021 г. съобразно предявената претенция. В тази връзка следва да се има предвид възприетото в т.4 от Тълкувателно

решение 3/22.04.2005г. по тълк.гр.дело №3/2004г. на ОСГК на ВКС.

При този изход на производството по главния иск, съдът не дължи произнасяне по предявения при условията на евентуалност иск с правно основание чл.121, ал.1, т.3 вр. чл.104, ал.1 ЗДСл.

При този изход на спора следва да се присъдят в цялост и претендираните от ищцата разноски в размер на 800 лева, платено възнаграждение на вещото лице и за заплатено адвокатско възнаграждение в размер на 2500 лв. съгласно представен списък за разноските и договор за правна защита и съдействие от 12.03.2025 г., удостоверяващ договорено и заплатено в брой възнаграждение. Този размер е под минималния по чл.7, ал.2, т.3 от Наредба № 1 от 2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения. Съдът намира, че същият се явява съответен на фактическата и правна сложност на спора, поради което възражението на ответника по чл.78, ал.5 от ГПК за неговата прекомерност е неоснователно. Следва да се съобрази и особено упоритото поведение на ответната администрация по неизпълнение на няколко влезли в сила съдебни решения, поради което претендираният размер на адвокатското възнаграждение се явява и справедлив по смисъла на Тълкувателно решение № 1 от 15.03.2017 г. по тълк. д. № 2/2016 г., ОСС на ВАС.

На основание изложеното и чл.172, ал.2 АПК, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА Държавен фонд „Земеделие“, със седалище в [населено място], да заплати на А. Б. Ч., ЕГН [ЕГН] от [населено място], [улица], [жилищен адрес] представлявана от адв. Ч. от САК, сумата от 12 016. 00 евро, представляваща обезщетение по чл. 122, ал. 3 ЗДСл за недопускането ѝ да изпълнява служебните си задължения за периода от 05.02.2021 г. (датата на подаване на заявлението за възстановяване) до 14.12.2021 г. (датата, на която е възстановена на предишната длъжност), ведно с мораторна лихва в размер на 4294.00 евро за периода от 25. 11. 2021 г. (датата на влизане в сила на решението на ВАС) до 14. 11. 2025 г., ведно със законната лихва върху главницата от завеждане на делото до окончателното плащане.

ОСЪЖДА Държавен фонд „Земеделие“, със седалище в [населено място], да заплати на А. Б. Ч., ЕГН [ЕГН] от [населено място], [улица], [жилищен адрес] представлявана от адв. Ч. от САК, сумата от 1 687.26 евро, представляваща разноски за съдебното производство.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховен административен съд на Република България в 14 - дневен срок от съобщението.

Съдия: